

МЕТОДИ ОПТИМІЗАЦІЇ ТА МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

У статті визначено концептуальні підходи щодо стратегічного розвитку інвестиційної діяльності підприємств на регіональному рівні. Розглянуто методи оптимізації грошових потоків. Проаналізовано зарубіжні моделі управління грошовими коштами з метою застосування їх в практиці вітчизняних підприємств. Виявлено їх недоліки та переваги, що дозволяє оцінити інвестиційну привабливість проектів, а також ухвалити фінансові рішення щодо управління поточним циклом підприємства.

The article defines certain conceptual approaches in relation to strategic development of investment activity of enterprises at regional level. The methods of money streams optimization are considered. The models of cash management of foreign authors with the purpose of application them in practice of domestic enterprises are analyzed. Their disadvantages and advantages are discovered, that gives possibility to estimate the investment attractiveness of projects, and also to make financial decisions on the current cycle of enterprise management.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Ефективна діяльність компаній є однією з головних умов високих темпів зростання економіки. З цієї точки зору аналіз фінансових та інвестиційних рішень підприємств має особливе значення, оскільки від вибору напрямів інвестицій та їх ефективності залежать значення і динаміка промислового виробництва і ВВП. Також ефективність діяльності господарюючих суб'єктів у ринковій економіці обумовлюється станом їх фінансів, що і призводить до необхідності розгляду проблем управління фінансами підприємства, взаємозалежності фінансової та інвестиційної стратегій підприємств.

Іноземне інвестування є однією з форм зовнішньоекономічної діяльності, яке сприяє заходам макроекономічної політики. Залучення іноземних інвестицій має суттєві переваги та впливає на підвищення економічної стабільності й розвитку регіону. Забезпечення економічного зростання залежить від рівня ефективності інвестиційної політики, яка складається із системних заходів, що зумовлюють обсяги та напрямки капіталовкладень в економічний розвиток регіону. Привабливість інвесторів залежить від інвестиційного клімату, політичної та економічної стабільності, державних гарантій, розвинутого фондового ринку та системи страхування, наявності розвинутої національної банківської системи країни [1, с.58].

Потреба в освоєнні методичних основ управління інвестиційною діяльністю підприємства, застосування на практиці конкретних прикладних аспектів щодо оптимізації грошових потоків і ефективності вибору інвестиційних рішень обумовили проблематику дослідження та актуальність роботи.

Аналіз досліджень і публікацій останніх років. Теоретичні і практичні аспекти управління інвестиціями з різним ступенем повноти розглядалися в працях багатьох вітчизняних і зарубіжних економістів: Л. Абалкіна, Р. Александра, І. Анікіна, В. Бочарова, І. Бланка, І. Боярко, В. Гриньової, Л. Гриценко, А. Гукова, Л. Ігоніної, В. Ковальова, М. Лімітовського, Л. Крушвіци, О. Сухарева, С. Шманьова, О. Редькіна, Н. Хрущ, О. Пересади, Дж. Бейлі, У. Шарпа та інших. Автори одностайно стверджують, що впровадження інвестицій стимулює якісні перетворення у виробництві, які у свою чергу є поштовхом до наступних змін у досягненні досконалості.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Отже, питаннями управління інвестиційними потоками на підприємстві, фінансово-кредитним забезпеченням інноваційно-інвестиційної діяльності займаються провідні економісти. Варто зазначити, що значна увага приділяється проблемам управління інвестиційними процесами на рівні економіки країни та окремих галузей. Але на сучасному етапі розвитку економіки України виникає необхідність постійного вдосконалення стратегічних напрямків розвитку інвестиційного сектора економіки на регіональному та міжрегіональному рівнях. Світовий досвід нагромадив значну кількість методів та прийомів інноваційно-інвестиційного аналізу, але їх застосування у вітчизняних умовах є проблемним, оскільки самі вони потребують подальшого вдосконалення. На думку автора, варто приділити увагу аналізу методів оптимізації та моделей управління грошовими потоками на підприємстві; дослідженню стратегічних напрямків розвитку інвестиційної діяльності та формуванню механізмів управління на рівні конкретних підприємств, з урахуванням їх особливостей, що має ґрунтуватися на широкомасштабному залученні та максимально-ефективному використанні фінансових ресурсів із різноманітними джерелами надходження. Удосконалення політики залучення зарубіжних інвесторів пов'язано з рішенням певних проблем.

Постановка завдання. Метою статті є систематизація теоретико-методичних засад управління фінансами та інвестиціями підприємств, практичних аспектів їх застосування в діяльності підприємств. У статті розглянуто методи оптимізації грошових потоків, проаналізовано моделі управління грошовими коштами зарубіжних авторів стосовно вітчизняної економіки, виявлено їх недоліки та переваги, що надає можливість оцінити інвестиційну привабливість підприємств, а також ухвалити фінансові рішення з управління поточним циклом підприємства.

Об'єкт дослідження – методи оптимізації та моделі управління грошовими потоками в інвестиційній діяльності, залежність від виду інвестицій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вибір найраціональніших форм управління і регулювання їх обсягу у часі та просторі (по філіях та бізнес-одинацях – ЦФВ), виходячи з умов і особливостей господарської діяльності підприємства сприяє оптимізації грошових потоків. Основними завданнями оптимізації грошових потоків є:

- забезпечення збалансованості грошових надходжень і виплат протягом усього року;
- досягнення синхронності формування доходів і здійснення витрат у часі та просторі;
- забезпечення зростання чистого грошового потоку (резерву грошової особистості) підприємства у прогностичному періоді [2, с.164].

Ключовими об'єктами оптимізації є: позитивний (негативний) грошовий потік, залишок грошових коштів на кінець розрахункового (прогнозного) періоду, чистий грошовий потік (резерв коштів).

На результати господарської діяльності підприємства негативно впливають як дефіцитний, так і надлишковий грошові потоки. Негативні наслідки дефіцитного грошового потоку проявляються у зниженні рівня загальної платоспроможності та ліквідності балансу підприємства. Характерні його ознаки – зростання обсягу простроченої кредиторської заборгованості за товарними та фінансовими операціями:

- збільшення тривалості операційного та фінансового циклів;
- зниження прибутковості активів і власного капіталу;
- вимушений продаж частини необоротних активів;
- втрачена можливість в отриманні прибутку.

Негативні наслідки надлишкового грошового потоку виражаються у:

- втраті реальної вартості тимчасово вільних грошових коштів через вплив інфляційного чинника;
- втраті потенційного доходу від невикористаної частини грошових коштів у процесі короткострокового інвестування;

- зниженні в кінцевому підсумку рентабельності активів і власного капіталу. Методи оптимізації дефіцитного (негативного) грошового потоку залежать від часу його виникнення – короткострокового або довгострокового періоду [3, с.38–41].

Збалансованість дефіцитного грошового потоку в короткотерміновому інтервалі часу досягають за допомогою прискорення залучення грошових коштів та уповільнення їх витрачання (виплат). Так, прискорити залучення грошових коштів у короткостроковому періоді можна за рахунок:

- повної передоплати за реалізовану продукцію, яка користується підвищеним попитом у споживачів;
- зниження терміну надання комерційного кредиту покупцям товарів;
- застосування сучасних форм рефінансування дебіторської заборгованості (обліку і застави векселів, факторингу, форфейтингу) тощо.

Уповільнення виплат коштів у короткостроковому періоді досягаються шляхом:

- збільшення за погодженням з постачальниками строків надання підприємству-виробнику комерційного кредиту;
- придбання капітальних активів, які вимагають оновлення, на їхню фінансову оренду (лізинг);
- реструктуризації кредитного портфеля підприємства за допомогою переведення короткострокових кредитів у довгострокові тощо.

Збільшення обсягу позитивного грошового потоку в довгостроковому періоді може бути забезпечено за допомогою:

- залучення довгострокових банківських кредитів;
- продажу частини або всього обсягу фінансових активів, які входять у інвестиційний (фондовий) портфель;
- реалізації (або передачі в оренду) основних засобів, що не використані;
- продажу недобудованих об'єктів, які значаться у складі незавершеного будівництва, потенційним інвесторам;
- додаткового випуску акцій для акціонерних товариств;
- залучення стратегічних інвесторів з метою підвищення обсягів акціонерного капіталу.

Зниження обсягу дефіцитного грошового потоку в довгостроковій перспективі можна забезпечити за рахунок:

- відмови від реалізації нових проектів, включених до інвестиційної програми підприємства;
- консервації об'єктів незавершеного будівництва;
- відмови від довгострокових фінансових інвестицій;
- зниження величини постійних витрат.

Засоби оптимізації надлишкового грошового потоку пов'язані з забезпеченням зростання інвестиційної активності підприємства. До цих засобів відносять:

- зростання обсягу капітальних інвестицій, які спрямовуються на оновлення основного капіталу;
- прискорення періоду проектування і будівництва виробничих об'єктів;
- проведення заходів щодо диверсифікації своєї продукції та ринків її збуту;
- розширення обсягів портфельного інвестування;
- дострокове погашення довгострокових кредитів (але за узгодженістю з банками).

У системі заходів щодо оптимізації грошових потоків підприємства важливе місце займає їх збалансованість у часі та просторі (за його бізнес-одинацями – ЦФВ). Невідповідність між надходженням витрат і надходженням грошових коштів в окремі періоди року створює для підприємства додаткові фінансові складності. За досить високої тривалості таких періодів для нього виникає реальна загроза втрати фінансової стійкості та навіть банкрутства.

Завершальним етапом оптимізації є створення умов максимізації чистого грошового потоку (резерву грошових коштів), що забезпечує підвищення темпів економічного розвитку підприємства, насамперед, за рахунок внутрішніх джерел фінансування (чистого прибутку та амортизаційних відрахувань).

Збільшення обсягу чистого грошового потоку може бути досягнуто за рахунок проведення таких заходів:

- зниження питомої ваги змінних витрат у ціні товару;
- зменшення абсолютного обсягу постійних витрат;
- проведення раціональної податкової політики, яка забезпечує зниження величини сумарних податкових виплат;
- здійснення гнучкої цінової політики, орієнтованої на цінового лідера;
- використання способів прискореної амортизації необоротних активів;
- посилення претензійної роботи з контрагентами для забезпечення повного і своєчасного стягнення штрафних санкцій [4, с.77].

Результати оптимізації грошових потоків знаходять своє відображення в бюджеті руху грошових коштів, що складається на майбутній період (місяць, квартал).

Наступним кроком дослідження виступає розгляд моделей управління грошовими коштами американськими економістами та застосування їх у практиці вітчизняних підприємств.

Для управління грошовими коштами застосовуються моделі Баумоля і Міллера-Орра [5, с.81–87].

Початковий вид моделі Баумоля (модель оптимального розміру замовлення) рис. 1.

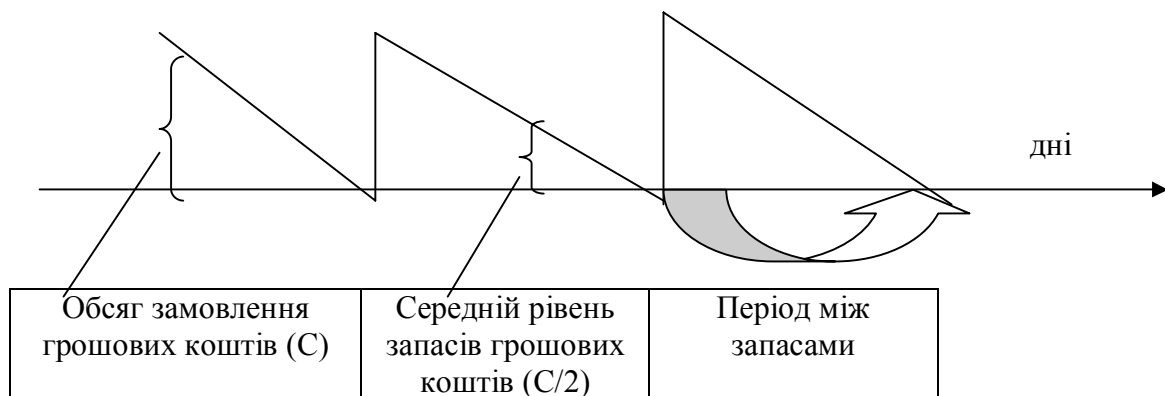

Рис.1. Модель Баумоля (модель оптимального розміру замовлення)

Початкові припущення моделі:

1. Обсяг витрат грошових коштів (Т, натуральні одиниці) – загальна сума грошових коштів, необхідних для підтримки поточних операцій протягом запланованого періоду. Він стійкий або незмінний протягом запланованого періоду.
2. Витрати, що пов'язані з переказом грошових коштів з цінних паперів у грошову форму (b), – постійна величина, яка не залежить від розміру переказу.
3. Процентна ставка по ринкових цінних паперах (i) – недоотриманий дохід, що пов'язаний з продажем цих паперів і переказом їх у грошові кошти.
4. Середній обсяг наявної готівки грошових коштів (C/2).

Модель Баумоля (рис. 2) дозволяє знайти оптимальний обсяг замовлення наявних грошових коштів (C*). Це обсяг, який забезпечує мінімальну величину сумарних витрат, пов'язаних із переказом грошових коштів у готівку, і невикористаних можливостей (доходу, від якого компанія відмовляється на користь зберігання готівки).

Сумарні витрати, пов'язані з грошовими коштами:

$$i * C / 2 + b * T / 2 \quad \min \quad (1)$$

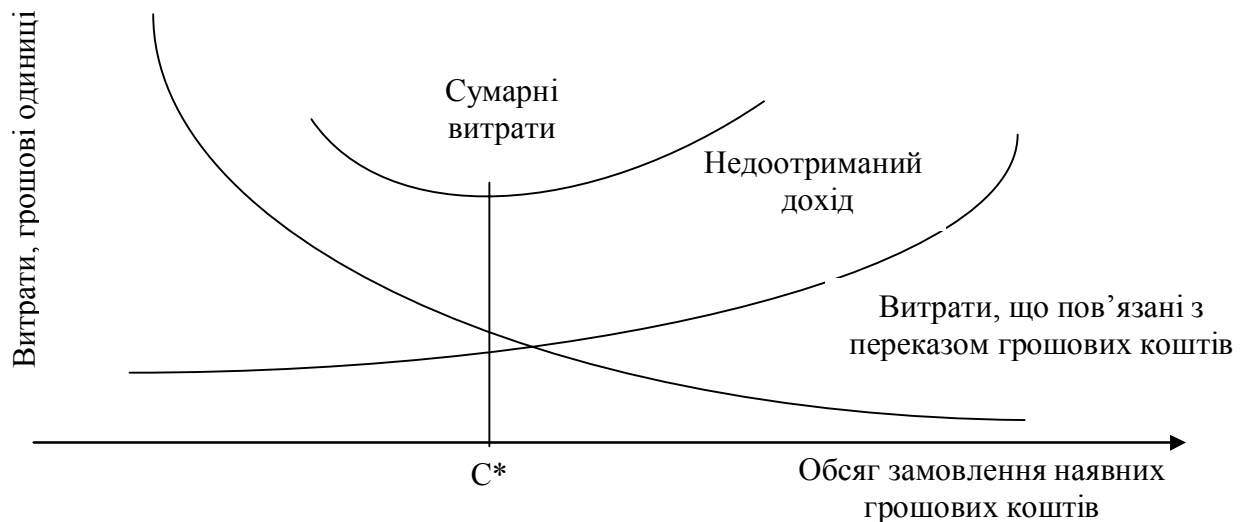

Рис. 2. Модель Баумоля (модель оптимального розміру замовлення)

Тоді оптимальний розмір замовлення наявних грошових коштів:

$$C^* = \sqrt{2 * b * T / i} \quad (2)$$

До недоліків моделі Баумоля можна віднести такі:

- передбачаються стійкість і передбаченість грошових потоків;
- не враховуються сезонність і циклічність надходження грошових коштів.

Американські економісти Міллер та Опп розробили модель для визначення цільового залишку грошових коштів, що враховує чинник невизначеності грошових виплат і надходжень (рис. 3).

Основні допущення моделі:

- розподіл щоденного залишку грошових коштів є приблизно нормальним;
- фактичний залишок грошових коштів варіює по днях випадковим чином.

Коли залишок грошових коштів досягає розміру Н (у крапці А), компанія купує цінні папери на величину (Н–Z).

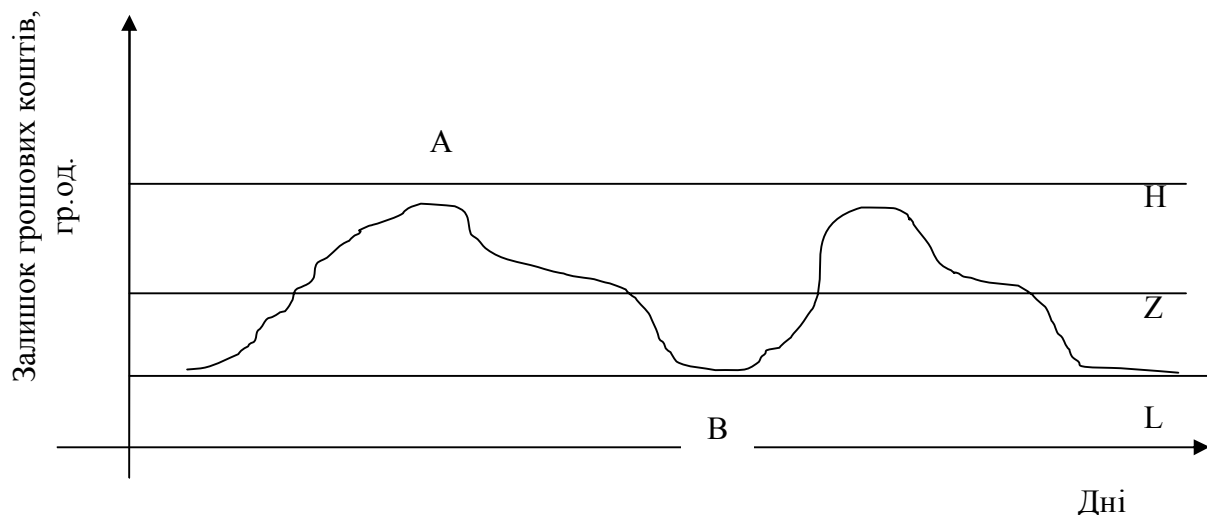

Рис. 3. Модель Міллера-Оппа

Умовні позначення:

- Н – верхня межа коливань залишку грошових коштів;
- L – нижня межа коливань залишку грошових коштів;
- Z – цільовий залишок грошових коштів.

Коли залишок грошових коштів досягає величини L (у крапці B), компанія продає цінні папери на величину $(Z-L)$.

Реалізація цієї моделі на практиці включає такі етапи:

1. Компанія визначає нижню межу L залишку грошових коштів. Вона залежить від прийнятного рівня витрат у зв'язку з браком грошових коштів, від доступності позик і вірогідності браку грошових коштів.
2. Далі розраховують значення цільового залишку грошових коштів Z і верхню межу H за наступними формулами:

$$Z = (3b * \sigma^2 / i)^{1/3} + L \quad (3)$$

$$H = 3 * (3b * \sigma^2 / 4i)^{1/3} + L \quad (4)$$

$$H = 3Z - 2L \quad (5)$$

$$H_{\max} = 3Z \quad (6)$$

де b – постійні витрати, що пов'язані з переказом по цінних паперах;

σ^2 – дисперсія щоденного сальдо грошового потоку;

i – щоденна процентна ставка по ринкових цінних паперах.

Далі розглянемо питання прогнозування грошових потоків. Зі стратегічним розвитком підприємства (корпорації) і його поточним фінансовим плануванням (на квартал, рік) тісно пов'язаний прогноз грошових потоків. Він включає обчислення можливих джерел надходження та напрямів витрачання грошових коштів.

Прогноз грошових потоків здійснюють у кілька етапів:

- розрахунок грошових надходжень за період;
- визначення можливих відтоків (виплат) грошових коштів;
- розрахунок чистого грошового потоку (надлишку або недостачі грошових коштів);
- розрахунок загальної потреби в короткостроковому фінансуванні.

Прогноз грошового потоку зводиться до аналізу можливих джерел надходження і відтоку грошових коштів. Оскільки більшість необхідних показників важко передбачити, прогнозування грошового потоку зводять до побудови бюджету грошових коштів з урахуванням лише основних складових прогнозу. Основні показники, необхідні для складання бюджету грошових коштів:

- обсяг реалізації;
- частка виручки, що отримується за готівковий розрахунок;
- прогноз кредиторської заборгованості.

Певна складність прогнозування грошових потоків на перших етапах виникає в тому випадку, якщо виручку від реалізації продукції поділяють на грошові надходження від покупців та від продажу в кредит (з відстрочкою платежу). Якщо величина надходження покриває лише частину виручки від реалізації, то виручку від продажів приймають до прогнозу доходів від звичайних видів діяльності як суму надходження грошових коштів і дебіторської заборгованості (у частині, не покритій надходженням).

При продажу продукції на умовах комерційного кредиту, наданого у вигляді відстрочки (розстрочки) платежу, виручку від реалізації включають до прогнозного розрахунку в повній сумі дебіторської заборгованості.

На практиці підприємство змушене враховувати середній період, який необхідний покупцям для оплати товарів. Виходячи з цього, можна встановити частку виручки від реалізації, що надходить у даному періоді, і ту, яка надійде в наступному періоді. Далі за допомогою балансового методу (ланцюговим способом) розраховують грошові надходження і вимірюють дебіторську заборгованість:

$$BP + ДЗ_{пп} = ДП + ДЗ_{кп} \quad (7)$$

Тоді:

$$ДЗ_{кп} = ДЗ_{пп} + BP - ДП, \quad (8)$$

де ВР – виручка (нетто) від реалізації продукції за період (квартал);

ДЗпп і ДЗкп – дебіторська заборгованість за товари (роботи, послуги) на початок і кінець розрахункового періоду (кварталу);

ДП – грошові надходження від покупців у даному періоді.

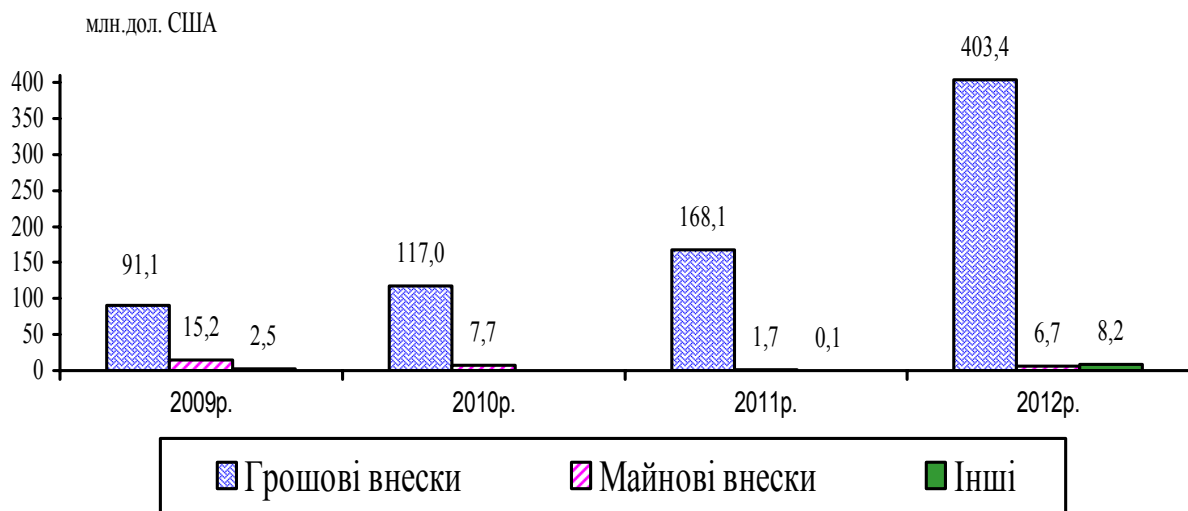
Виділимо такі етапи прогнозування грошового потоку:

1. Прогнозування грошових надходжень за певний період. Для цього використовують балансове рівняння (8).
2. Прогнозування відтоку грошових коштів за періодами. Основний елемент – погашення кредиторської заборгованості, виплата заробітної платні, адміністративні та інші витрати, виплата податків, дивідендів тощо.
3. Розрахунок чистого грошового потоку (п. 1 – п. 2).
4. Розрахунок сукупної потреби в короткостроковому кредиті.

Наступним кроком дослідження обраної проблематики є економіко-статистична оцінка інвестиційних взаємовідносин підприємств України та Одеської області на зовнішньому ринку інвестицій.

Проблемі покращення інвестиційної діяльності на державному рівні приділяється увага ще з 1991 року. Сьогодні в Україні створено правове поле покращення інвестиційної діяльності. Між тим, попри суттєві зусилля у формуванні відповідних організаційно-економічних та правових засад зміцнення інвестиційного клімату, міжнародними експертами відзначається зниження інвестиційної привабливості України. Світова економічна криза похитнула макроекономічну стабільність України, викривши слабкі сторони її конкурентоспроможності.

Загальний обсяг інвестицій (акціонерний капітал та боргові інструменти) від прямих іноземних інвесторів станом на 1 січня 2013 р. становив 1843,6 млн. дол. США, у тому числі, обсяг інвестицій спрямованих до статутних фондів підприємств (акціонерний капітал), становив 1629,5 млн. дол. США [6]. Динаміку надходження прямих іноземних інвестицій в економіку Одеської області показано на рис.4.

2009 р. – 108,8 млн. дол. США;

2010 р. – 124,7 млн. дол. США;

2011 р. – 169,9 млн. дол. США;

2012 р. – 418,3 млн. дол. США.

Рис. 4. Динаміка надходження прямих іноземних інвестицій в економіку Одеської області

Особливістю іноземного інвестування в регіоні є нерівномірний регіональний розподіл прямих іноземних інвестицій. Переважна їх частина (70,7% загального обсягу іноземних інвестицій області) сконцентрована в містах регіону. Станом на 31 грудня 2012 р.

46,0% іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) здійснено в економіку м. Одеса, загальна сума яких становила 748,9 млн. дол. США; 17,9% або 291,5 млн. дол. США – спрямовано до м. Іллічівськ; 10,0% або 162,3 млн. дол. США – в Овідіопольський район; 5,4% або 88,5 млн. дол. США – у Комінтернівський район; 4,9% або 80,4 млн. дол. США – у м. Южне; 4,5% або 73,9 млн. дол. США – у Білгород-Дністровський район.

Станом на 1 жовтня 2012 року сума прямих іноземних інвестицій (ПІІ) з країн світу до економіки Одеської області становить 1543,4 млн. дол. США. Темп зростання обсягу ПІІ за 2012 рік становив 26,5%, що дозволило Одеській області посісти за цим показником 4 місце серед регіонів України (для порівняння на 1 жовтня 2011 року Одеська область посідала 17 місце).

Темпи зростання обсягу прямих іноземних інвестицій в економіці Одеської області у вигляді діаграми наочно показано на рис. 5.

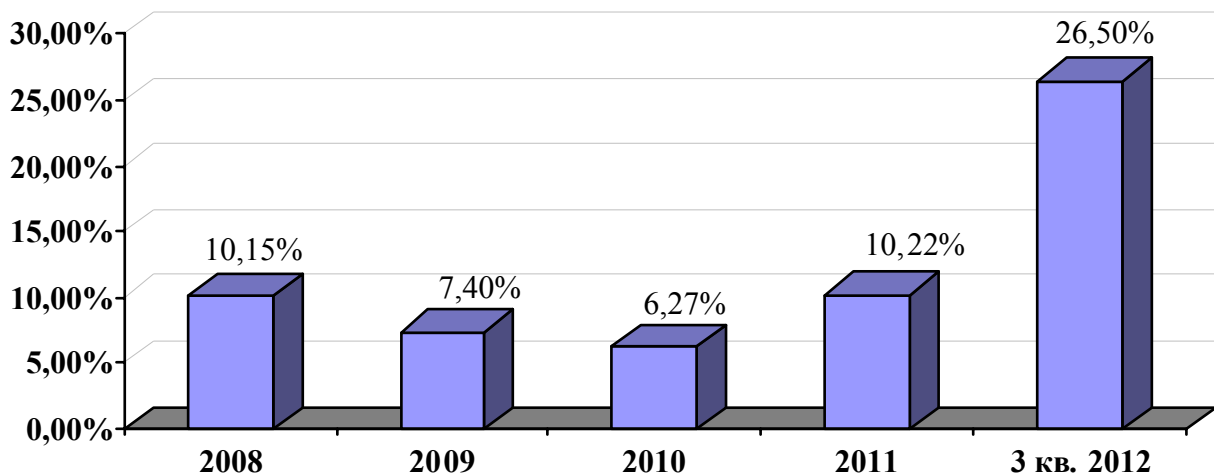

Рис. 4. Темпи зростання обсягу прямих іноземних інвестицій в економіці Одеської області (за даними Головного управління статистики в Одеській області)

Основний обсяг ПІІ зосереджено на підприємствах промисловості (31,4%), транспорту та зв'язку (25,3%), що здійснюють операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг (15,2%), фінансової сфери (9,7%), торгівлі (7,4%), будівельної галузі (6,4%).

До основних країн-інвесторів, на які припадає 75,5% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр – 625,5 млн. дол., Велика Британія – 201,8 млн. дол., Нідерланди – 165,7 млн. дол., США – 66,2 млн. дол., Швейцарія – 54,2 млн. дол., Німеччина – 51,3 млн. дол.

Досягнуті темпи зростання обсягу іноземних інвестицій, особливо в 2012 році, є досить значними. Незважаючи на тривалі кризові явища у світовій економіці, іноземні інвестори постійно, у тій чи іншій формі, виявляють зацікавленість перспективами започаткування бізнесу в Одеській області.

Економічний потенціал країни має прямий зв'язок із внутрішніми і зовнішніми інвестиціями. Активізація діяльності у цій сфері сприяє реалізації реформування економіки регіону та країни.

За січень–грудень 2013 р. підприємствами та організаціями за рахунок усіх джерел фінансування освоєно 13230,3 млн. грн. капітальних інвестицій, що в 1,5 рази більше, ніж у відповідному періоді попереднього року. Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій є кредити банків та коштів іноземних інвесторів, які становили 42,8%, за рахунок власних коштів підприємств та організацій освоєно 36,9% загального обсягу. За рахунок державного та місцевого бюджетів освоєно 4,7% капітальних інвестицій. На рис. 6 подано структуру капітальних інвестицій за січень–грудень 2013 року.

Рис. 6. Структура капітальних інвестицій за січень–грудень 2013 року за джерелами фінансування (у % до загального обсягу)

Пріоритетними напрямками для інвестування залишилися такі види діяльності, як промисловість – 5243,7 млн. грн. (39,6% загального обсягу), діяльність транспорту та зв'язку – 3368,8 млн. грн. (25,5%), будівництво – 2252,1 млн. грн. (17,0%).

На 1 січня 2012 р. кредити та позики, зобов'язання за торговими кредитами та інші зобов'язання перед прямими інвесторами (боргові інструменти) отримали 97 підприємств області на суму 214,1 млн. дол. США. Від інвесторів з Кіпру надійшло 43,3% цих коштів, Швейцарії – 27,9%, Італії – 4,9%, Віргінських Островів (Брит.) – 4,7%, Німеччини – 3,7% та Нідерландів – 3,5% [7, с.63].

Висновки і перспективи подальших розробок. Процеси залучення іноземних інвестицій та реалізації експортного потенціалу є конкурентними. Ураховуючи єдине правове поле в усіх регіонах України, Одеська область може конкурувати з іншими областями лише за географічним положенням, наявністю певних природних ресурсів та якістю надання адміністративних послуг. Також до переваг інвестиційного клімату регіону варто віднести бізнес-клімат, імідж регіону та наявність достатньої кількості якісної інформації, яка дозволяє прийняти рішення про інвестування. Безумовно, для вдалої конкуренції є необхідним не лише мати, але й доводити аргументовані переваги до потенційного іноземного інвестора.

З початку 2000-х років Одеська область була та залишається серед регіонів України лідером за кількістю та якістю заходів міжнародного рівня, участю в роботі міжнародних організацій, співробітництва з міжнародними фінансовими установами та інвестиційними фондами. Але останніми роками активізація міжнародної діяльності спостерігається майже в усіх регіонах України, у деяких областях така діяльність активізована навіть на районному рівні. За підтримки міжнародних організацій (наприклад, USAID, Представництво ЄС в Україні тощо) проводяться інвестиційні форуми, здійснюються презентації регіонів за кордоном.

Таким чином, Одеська область втрачає певну ексклюзивність регіону України з розвиненими міжнародними зв'язками та відомого на міжнародній арені. Перед регіоном постають завдання зміцнення позицій перспективної території для розміщення іноземних інвестицій та активізації діяльності на зарубіжних ринках, що потребує створення і реалізації системи умов і заходів регіонального сприяння в цих сферах.

Рішенням обласної ради Одеської області від 26 грудня 2012 року № 682–VI ухвалено Програму залучення іноземних інвестицій та розвитку зовнішньоекономічної діяльності Одеської області на 2013–2014 роки.

Очікуваним результатом виконання Програми є:

- активізація інвестиційної діяльності через розширення джерел, механізмів та інструментів залучення інвестицій;
- посилення позиції регіональних експортерів на зовнішніх ринках;
- збереження показника приросту прямих іноземних інвестицій на орієнтовному рівні 20% на рік;
- покращення показника сальдо зовнішньоторговельного обороту області з країнами світу;
- забезпечення темпу зростання обсягу експорту товарів на рівні не нижче ніж 13% на рік;
- збільшення обсягів надходжень валютної виручки до країни від реалізації товарів на зовнішніх ринках;
- підвищення позитивного інвестиційного іміджу Одеської області та рівня конкурентоспроможності товаровиробників в умовах інтеграції країни в міжнародні інституції;
- налагодження нових ділових контактів з потенційними іноземними інвесторами та зарубіжними імпортерами;
- підвищення рівня обізнаності міжнародної економічної спільноти стосовно інвестиційного та зовнішньоекономічного потенціалу Одеської області;
- підвищення ділової активності підприємств регіону;
- збільшення обсягів виробництва та асортименту продукції, що, у свою чергу, сприятиме розвитку виробництва, збільшенню кількості робочих місць, відрхувань у бюджеті всіх рівнів, створення умов для сталого розвитку регіону, підвищення рівня життя населення, подолання безробіття.

В умовах трансформаційних змін в економіці держави для формування і нарощування економічного потенціалу регіону, інвестиціям відведена провідна роль у стимулюванні її розвитку шляхом формування додаткових фінансових джерел, які можуть забезпечити позитивні економічні зміни на регіональному та загальнодержавному рівнях, що забезпечить синергетичну динаміку економіки в цілому.

Таким чином, підвищення інвестиційної привабливості підприємств Одеського регіону, визначення основних тенденцій та перспектив розвитку регіону, акумулювання інвестиційних ресурсів та активізування інвестиційного ринку є одними із пріоритетних шляхів сталого розвитку регіону.

Список використаної літератури

1. Гриньова В. М. Інвестування: підруч. / В. М. Гриньова, В. О. Коюда, Т. І. Лепейко, О. П. Коюда. – К.: Знання, 2008. – 452 с.
2. Боярко І. М. Інвестиційний аналіз: навч. посіб. / І. М. Боярко, Л. Л. Гриценко. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 400 с.
3. Осецька Ю. Є. Особливості інвестування підприємств України в умовах економічного відновлення / Ю. Є. Осецька // Науково-практ. журн. «Інвестиції: практика та досвід». – 2012. – № 9. – С. 38–41.
4. Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств: підруч. / [А. М. Поддєрьогін, М. Д. Білик, Л. Д. Боряк та ін.; кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін]. – 8-ме вид. перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2013. – 519 с.
5. Гукова А. В. Управление предприятием: финансовое и инвестиционное решения: учеб. пособ. / А. В. Гукова, И. Д. Аникина, Р. С. Беков. – М.: Финансы и статистика; ИНФРА-М, 2012. – 184 с.
6. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua).
7. Статистичний бюлетень: Інвестиційні відносини Одеської області з країнами світу станом на 1 січня 2012 року / [Т. М. Коломийчук, І. М. Шубцова, С. А. Присуха та ін.]. – Одеса: Головне управління статистики в Одеській області. – 2012 р. – 63 с.

Стаття надійшла до редакції 24.02.2014.